

Asia: VN/5698/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit suojeluesityksenteko-oikeutta ja suojeluesityksestä kuulemista koskeviin ehdotuksiin

Rekisteröityjen yhdistysten esityksenteko-oikeuden esitetty selkeyttäminen on perusteltua. Lisäksi olisi hyvä harkita olisiko tarpeen sisällyttää myös alueellisille vastuumuseoille esityksenteko-oikeus. Vastuumuseoilla on toimialueensa kulttuuriympäristön tilanteesta ja suojelutarpeista laaja paikallistuntemus. Vastuumuseot ovat myös mukana kaavoitusprosesseissa ja suojeluesitys saattaa tulla vireille kaavoituksen ollessa vireillä. Esityksenteko-oikeus myös vahvistaisi vastuumuseoiden roolia. Kuulemista ja lausuntoja koskevaa sääntelyä myös selkeytettäisiin ja soveltuvilta osin yhtenäistettäisiin maankäyttö- ja rakennuslain kanssa, mikä on hyvä ja käsittelyä selventävä parannus.

Kommentit alustusmenettelyn purkamiseen ja muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin

Keskeisenä muutoksena oleva alustusmenettelystä luopuminen ja muutoksen haku suoraan alueelliseen hallinto-oikeuteen nopeuttavat suojeluprosessia ja ovat kannatettavia muutoksia. Samalla ELY-keskusten vastuu päätösvalmistelussa ja suojeluharkinnassa kasvaa. Tämän onnistuminen käytännössä edellyttää riittäviä resursseja sekä koordinoimista, jotta suojeluharkinnan linjaukset muodostuvat koko maan mittakaavassa yhdenmukaisiksi ja käytännöt yhtenäisiksi. Välttämättä ELY-keskukset eivät nykyresursseilla pysty lisääntyviä tehtäviä hoitamaan. Rakennussuojelupäätösten valitusten käsittely alueellisessa hallinto-oikeudessa on perusteltua, sillä samanaikaisesti suojelukohdetta koskeva maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lupa-asia saattaa olla valituskäsittelyssä samassa hallinto-oikeudessa.

Kommentit ehdotettuihin poikkeamisluvan edellytyksiin ja lupamenettelyyn

Nykyisin poikkeamismahdollisuutta ei ole ollut, joten suojelumääräykset on yritetty muotoilla joustaviksi, sillä suojelumääräysten muokkaamiseksi on suojeluprosessi pitänyt käydä uudelleen. Poikkeamismahdollisuus tuo tähän uuden resursseja säästävän työkalun, kun koko suojeluprosessia ei tarvitse avata uudelleen. Toisaalta poikkeamishakemusten käsittely saattaa lisätä työmäärää, sillä hakemuksia todennäköisesti tulee poikkeamismahdollisuuden alkaessa. Tästäkin syystä

suojeluasioiden käsittelyyn tulee varata riittävät resurssit. Poikkeamisen edellytykset on hyvin määritelty ja on ehdottoman tärkeää, ettei suojeltua kohdetta voida purkaa poikkeamismenettelyn kautta. Poikkeamispäätökseen on esitetty mahdollisuutta sisällyttää ehtoja poikkeamiselle, mikä on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeen ja myös yhteneväistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten poikkeamispäätösten kanssa. Suojelukohteen poikkeamishakemukseen liitettävä suunnitelma on välttämätön ja sen tarkkuudesta tulee ohjeistaa hakijoita, jotta poikkeamisen edellytyksiä pystytään arvioimaan.

Poikkeamismenettely uutena välineenä edellyttää myös ohjeistusta ja koordinoitua, jotta sen soveltaminen muodostuu yhteneväiseksi koko maassa. Olisi hyvä ohjeistaa millä tarkkuudella muun muassa esteettömyyttä tai muita rakentamista koskevia määräyksiä tulee poikkeamismenettelyssä käsitellä. Perusteluosiossa viitataan esteettömyysnäkökohtiin kuulemisen yhteydessä. Usein toimenpide edellyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lupaa, jonka yhteydessä esteettömyys yhtenä näkökohtana ratkaistaan. Kaikki toimenpiteet eivät kuitenkaan aina edellytä rakennus- tai toimenpidelupaa, kuten esimerkiksi pelkät piha-alueiden muutostyöt.

Kommentit korvaussäätelyä koskeviin ehdotuksiin

ELY-keskus pitää hyvänä, että korvausasioiden käsittely säilyy keskitettynä ympäristöministeriön, jotta korvaussäätelytulkinta on yhdenmukaista.

Kommentit ehdotuksiin, jotka koskevat rikostunnusmerkistöjä sekä menettelyä rikosasioissa ja tarkastuksissa

Poikkeamislupaehtojen rikkominen on esitetty lisättäväksi rakennussuojelurikkomuksiin, samoin poikkeamislupaehtojen noudattamisen valvonta tarkastuksin, mikä on tarpeen. Jatkossa tarkastuksen voisi suorittaa ELY-keskus tai Museovirasto, ja tarvittaessa olisi mahdollista kutsua mukaan alueellinen vastuumuseo. Alueellisen vastuumuseon osallistumismahdollisuus on luontevaa, etenkin kiireellisten tarkastustarpeiden yhteydessä.

Kommentit viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaan ehdotukseen

Viranomaisten tiedonsaantioikeuden täydentäminen rakennusperintölakiin on käytännön suojeluprosessia sujuvoittava asia ja edesauttaa osaltaan sitä, että kaikki asianosaiset tavoitetaan kuulemista varten.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristövastuualueen toimialueeseen kuuluvat Varsinais-Suomi ja Satakunta.

ELY-keskus pitää esitystä kokonaisuudessaan perusteltuna ja hyvin laadittuna. Esitetyt muutokset sujuvoittavat suojeluesityksen käsittelyprosessia.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[VARELY-lausunto_Rakennusperintölaki.pdf](#)

Virkki Kirsti
Varsinais-Suomen ELY - Alueidenkäytön yksikkö